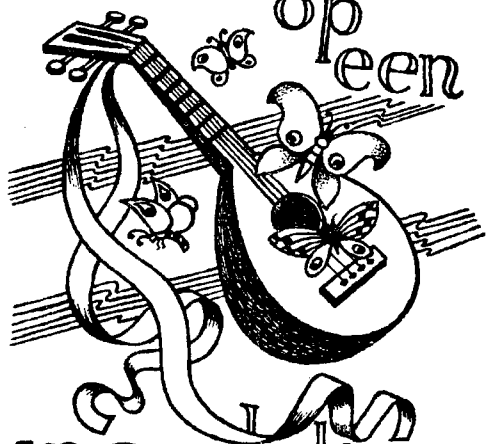

vlinders

op
een

mandolien

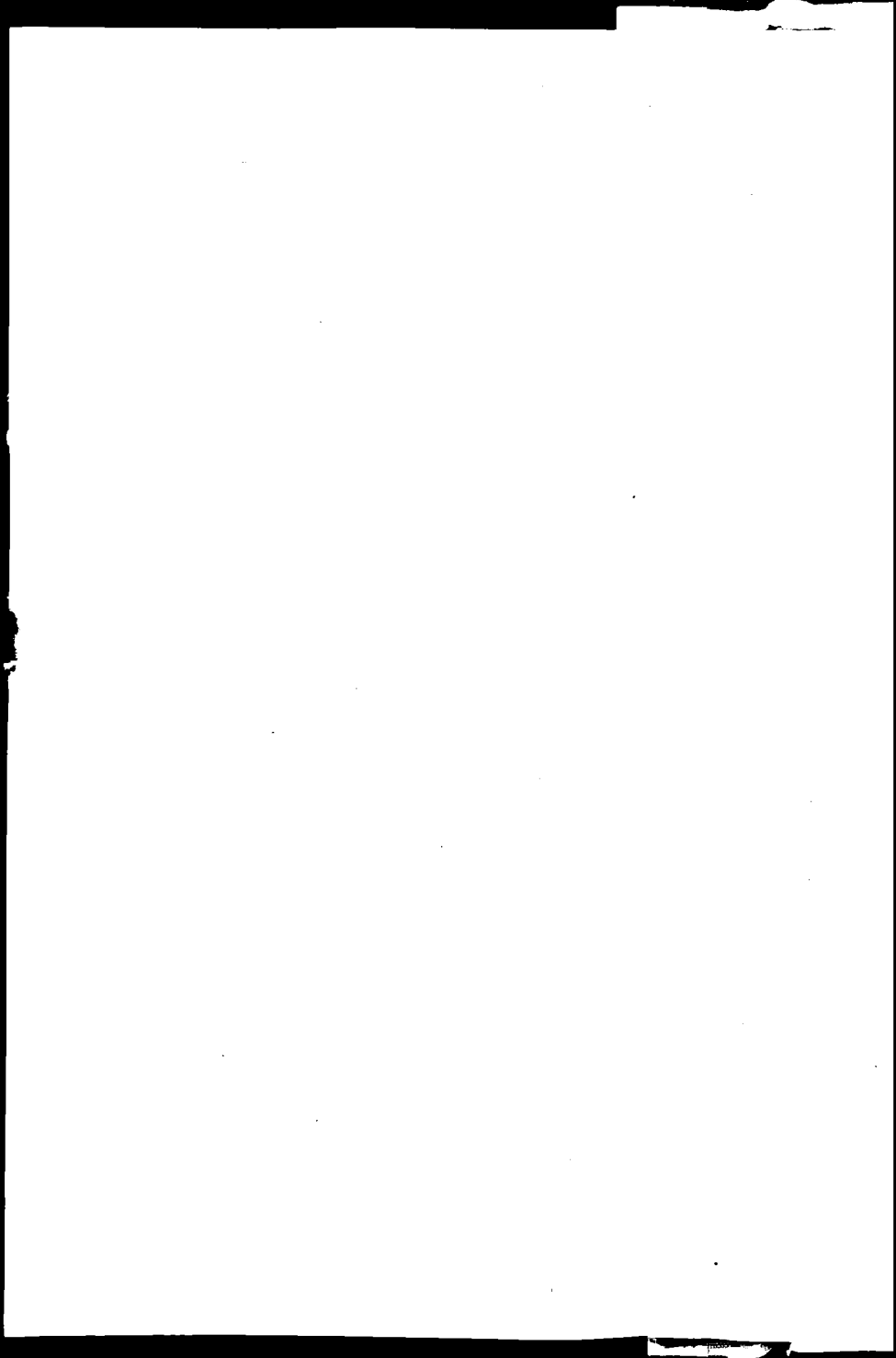
hanno
van

wagenvoorde

~~W. J. C.~~
~~W. J. C.~~
~~W. J. C.~~

DEJONG 924

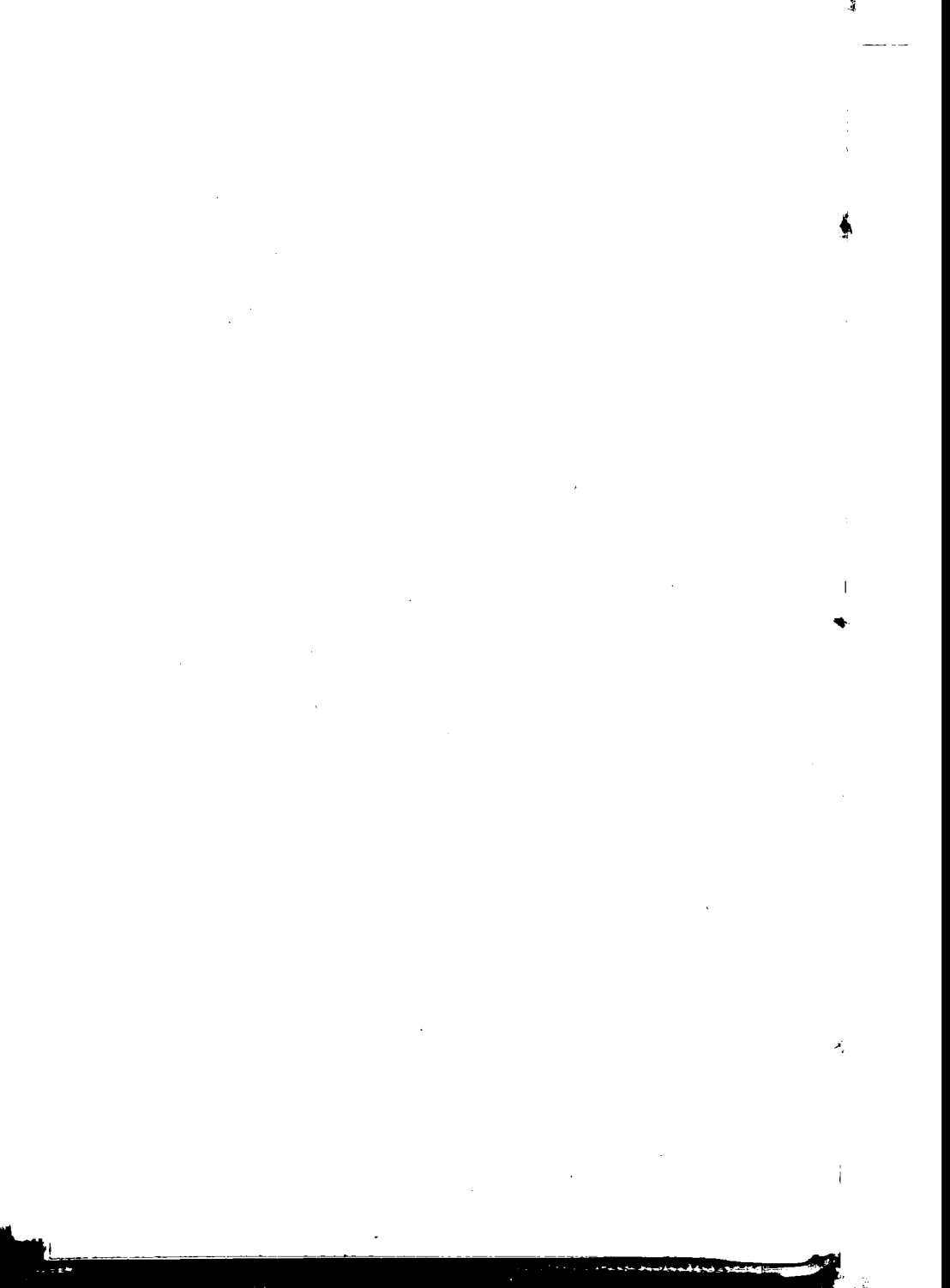
7.56

HANNO VAN WAGENVOORDE

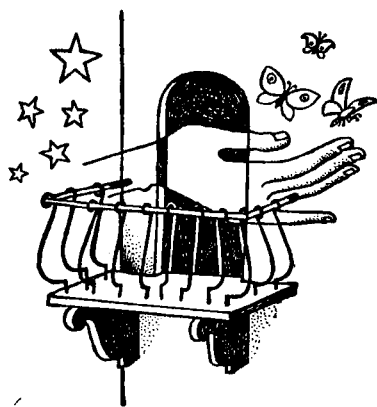
VLINDERS OP EEN
MANDOLIEN

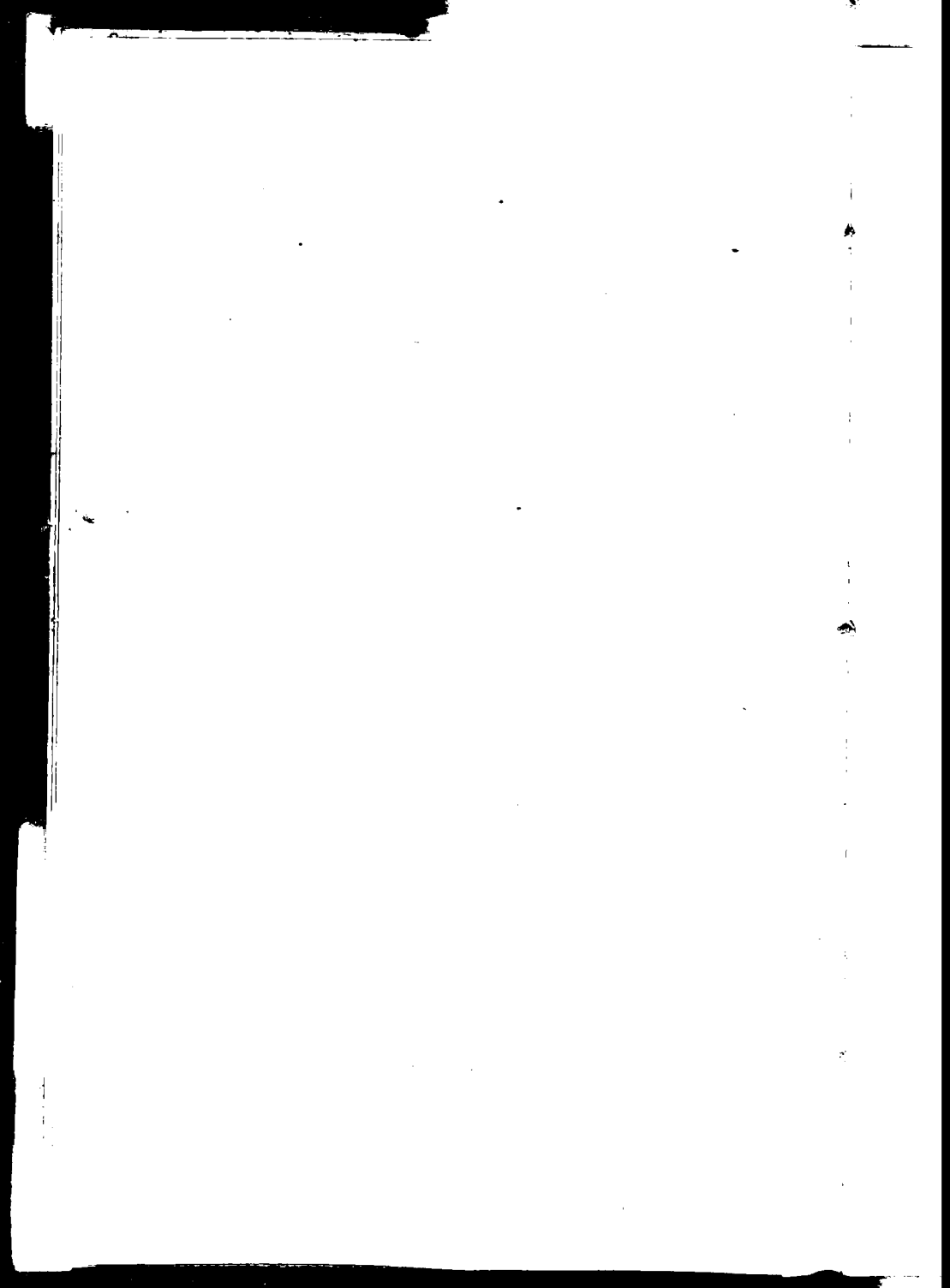
ODYSSEE-PERS - VOORJAAR 1942

EERSTE DEEL

DE AVONDLIEDEREN

ILLUSIE

Zij staat voor elke avond,
Wakend aandachtig kind,
Gepijnigd en gehavend,
Dat in de sterren vindt

De onvermoede wetten,
Waarlangs haar zinnen gaan
Naar liefdes onbelette
Verdichtfels in de maan.

SERENADE

De fluiten en de klarinetten
Wijken omhoog en spelen zacht,
Pierrot met zijn mandoline
Staat op wacht.
De wind blijft achter de dijken,
De laatste woorden bezwijken
Verstrooid en onverwacht.
Ergens is zij aanwezig,
Wit op een donker balkon.
De nachtdromen in haar handen
Strooit zij als vlinders rond.
Ergens aan de balustrade
Wuiven muziekpalmes, klein
Vallen de sterren uit hun eskader
En maken een plein
Van dansende lichtnoten in het water.
Nu komt het hart der dingen, wonden
Breken in lichtfontein uit,
Want de muziek gaat niet te gronde
Op 't uur dat men de zinnen sluit.
O avondlied, — de eens verstoorde
Illusies luisteren op, misschien
Strijken haar blikken op mijn woorden
En haar vlinders op mijn mandolien.

AVONDMAAL

De avond laat ons nu alleen
Met brood en rozen achter; kwamen
De grijze beelden van voorheen
Nog eens op onze ogen samen,

Wij zouden vallen. Luister: geen
Verlangen keert terug, de namen
Slaan op dit uur in schuim uiteen,
Dat is genoeg: Voorbij de ramen

Schuijt eens een ander landschap open
Met vuur en bloemen, dan beroert
Ons nog een enkel vleidend hopen,

Dat onze moed is opgericht,
Tot het vervullen van die plicht,
Die u bevrijdt en mij ontvoert.

HET AFSCHEID

Dit is het laatste avondmaal
En wij zijn nog alleen, de spijzen
Geuren niet meer, schimmen verrijzen
Opstandig in de oude zaal.

Op het balkon beweegt de grijze
Nachtmist, de monden worden vaal
En zwaar — wij heffen de bokaal
Moedig ten afscheid, zullen reizen

En om ons heen de winter vinden
Beladen en verweerd als 't lot
Zich niet meer buigt; de noordewinden

Nemen ons op en zij vervullen
Een goede hoop, dat mens en God
Om onze liefde twisten zullen.

LANDSCHAP BIJ AVOND

Omdat het avond is zullen de dennen
Zich niet meer weren, nevels komen
Terug en hangen oud over de vennen.

Worden wij ook weer ingenomen
Door brede legers nu ons huis
Grijs en bouwvallig is?

De sterrenhemel die voltallig is
Gaat om, planeten dansen op het gruis

En weldra zullen stoeten op het pad
Hun vaandels buigen, een begrafenis

Trekt onverhoeds en zingend in, omdat
Wij scheiden en omdat het avond is.

VREZEN

De mensen komen langzaam op de straat,
De muren worden heet en kleurenloos
In de verbrande lucht; nu valt de roos
Die ik u overmoedig gaf en schaadt

Uw kleine handen; — weet gij welke dromen
Ons trouw blijven als het geloof vergaat?
De angst verslaat ons, stormende atomen

Breken ons bloed, nu wordt het haastig tijd
Die verre horizont over te komen
Met wat ons trouw bleef voor een eeuwigheid.

ANDER HEELAL

Sterren worden geboren
In de nacht dat gij mij verraadt,
't Is herfst en wij behoren
Een ander heelal, — uw gelaat

Blinkt moedig en gehavend
In 't eind dat ons samenlaat
Bij een verwonde oude avond,

Verenigd en opnieuw verkaveld,
Nog eens ontdekt en toch verloren,

Met een verlangen dat uiteen slaat
Tot sterren in dit uur geboren.

ARCHEOLOGISCHE VONDST

De maan staat moe boven de kringen
Van de verdunde avondmist;
Ik heb nu de verloren dingen
Uit een verzand kanaal gevist.

De reliquieën en symbolen
Van ons verjaard, intiem geloof,
Dat wij elkander aanbevolen
En weer elkaar hebben ontroofd.

Zij liggen wezenloos en dwaas,
Verveend in mijn gebarsten handen,
De laatste avondwind heeft haast
En waait de mest uit op de landen.

En boven de verbaasde dingen
Hangt nog een doodvermoeide lamp,
Waaruit de kleine stralen springen,
Die opgaan in de avonddamp.

DE NACHT

De nacht gaat liggen overlang
En schudt zijn haar, het donker
Valt op de grond. Het is al lang
Geleden, dat de kleine vonken

Dit landschap hebben aangestoken,
Maar 't vuur heeft niet gebloed; een damp
Hangt op de polder, en gebroken
Zandwegen glijden naar mijn lamp,

Die als een vreemde kogel dwaalt. —

Is het wel waar, dat alle vormen
Vergaan, wanneer de kern eens faalt
Tegen de opgestane stormen?

Denk na en laat de misten strijken
Langs het verweerde raam, misschien
Zullen twee samen zich verrijken,
Bereid en zonder om te zien.

VERWACHTING.

Vanavond zal het ontstaan,
Slagschaduw op de vloer,

Klein met haar overgebleven naam
En ademrumoer

Zal zij zich buigen en de zinnen
Omvatten het licht in hun kontoer;
Dan vallen weer de oud bedaarde

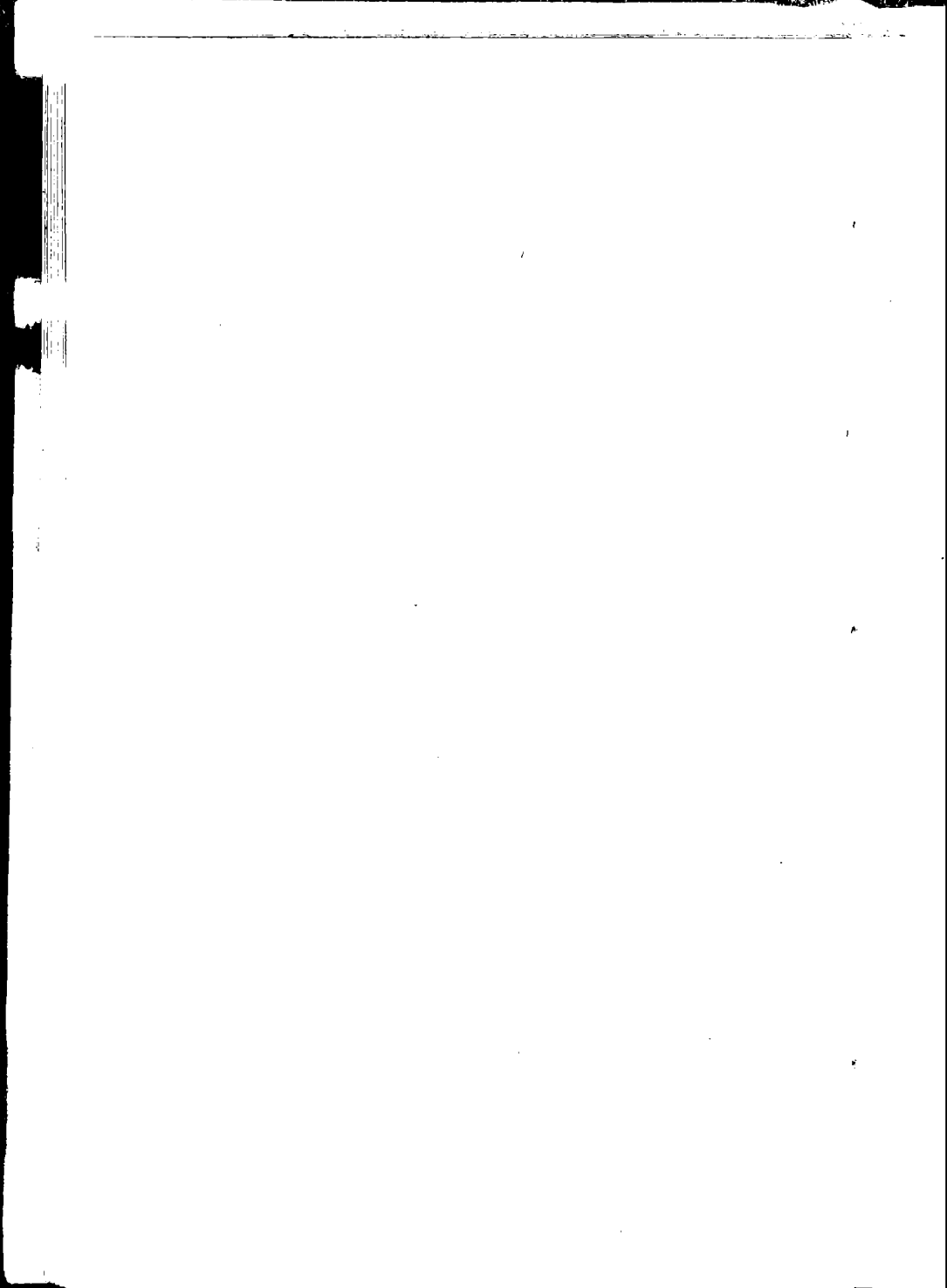
Dromen en verzen - maar haar hand
Straalt zonder moeite en bezinnen,

Trillend nog met de bewaarde
Illusies en onverbrand.

TWEEDE DEEL.

DE LEGENDEN.

HET GEBED VAN DE ZWAAN

Hij strekte de kop naar boven,
De maan dreef behoedzaam over,
Het riet beefde niet meer.

Die minden vergaten te kussen
En Onze Lieve Heer
Liet de oude vijandschap tussen
De mensen varen, één keer.

De zwaan ontspande langzaam de nek
En vouwde de vlerken tevreden saam,
Zorgvuldig over de warme plek
Waar zijn kop verborgen kon slapen gaan.

VIISIOEN

De boeren zijn vannacht gaan graven,
De sterren verstrooid en ver,
Werpen hun scherven her en der;
De kavalerie zal over mij draven,
Het rood bataljon van Finis-terre.

DROOM

Ik droomde, dat ik dood was,
Maar in de stad reden de wagens voort,
Er steeg vergiftigend rood gas
Tussen de dorre tegels door.

En in het schijnsel dreef een bed,
Daar maakten snelle schimmen pret
En dansten op karmijnen laken
En lachten om het geel portret,
Dat zij in brand van kussen staken.

De schimmen smolten in de gloed
Tot een geladen strakke beek
Het rillers schuim, het was wit bloed,
Waaruit een scherpe nevel week.

Draken met oker liepen dronken
Daaruit — er spoot een vlam schel vuur
Omhoog, dat krijste langs de muur
Der stad met schuwe vonken.

Maar waar ik lag, dwaalde een vogel
En streek de zoden als een koele vlag
En vouwde saam en floot bewogen
Een melodie van Bach.

LEGENDARISCH

Toen Jezus werd begraven
Stond de maan als een rode wond,
Er vielen trage druppels
Van licht en bloed op de grond.

Maria ving hen in een schaal
Tot een verlichte plas,
Die straalde in de matte lucht
Alsof het gouddamp was.

Zij sproeide hen over de bloemen
Die stonden naast het graf,
Op de gewekte stempels
Vielen de bloedzaden af.

En in het vroege voorjaar
Droegen de bloemen vrucht,
Hun dozen als lampionnen
Sprongen verguld in de lucht.

Op pinksteren barstten zij open,
Toen stonden als huiverend vuur
De jonge kiemen te branden
In het vergulde uur.

BEVREESDE MARIA

De kinderen stonden om haar saam
Met mandolien en witte fluiten,
Maar 't loflied klonk die dag profaan.

En vogels aan de blauwe ruiten
Van het gebrandschilderde raam
Aten verkleumd de vruchten uit de
Vergulde hand van Notre Dame.

Toen trad zij uit het lood en glas
Maria, en zocht in de straten
Alsof haar iets ontnomen was.

Zij zag de vallende soldaten
Verdrinken in het snelle gas
En zag de priesters en prelaten.

Die schudden aan de armkas,
De dominees, die teksten aten
Totdat hun maag werd aangetast.

Toen vond zij afzijds van hun praten,
Haar zoon verrukt op een terras
Bezig zijn vlieger op te laten.

BALLADE

Hij volgde en het kind ging voor,
Zij maakten in de sneeuw een spoor
Van holle voeten.

Hij meende dat hij stijgen zou
En vinden in het zwarte blauw
Tussen de hemelsproeten,

Een schelpwit strand waar ieder ligt
Als rijmklank in een nieuw gedicht
Van nieuwe zielen.

Totdat het witte kind verdween,
Hij tastte in de nacht alleen,
De sterren vielen.

De sneeuw smolt tot een grauwe stroom
En broze resten van een droom
Gingen voorgoed te niet.

En niets meer van het kind bij hem
Dat troosten mocht, alleen zijn stem,
Zijn verre lied:

— Mij zullen allen altijd begeren,
Zij moeten altijd allen leren,
Hoe ver ik blijf.

Toch ben ik zeer nabij geweest,
Ik woonde in uw wil en geest
En hunkrend lijf. —

Toen werd het stil, ver zoemden kringen
Van dwaze kleuren die vergingen
In raadselen verloren.

Hij hing zijn armen aan de wind
En zocht weer driftig naar het kind
Als ooit te voren.

COLOMBIEN

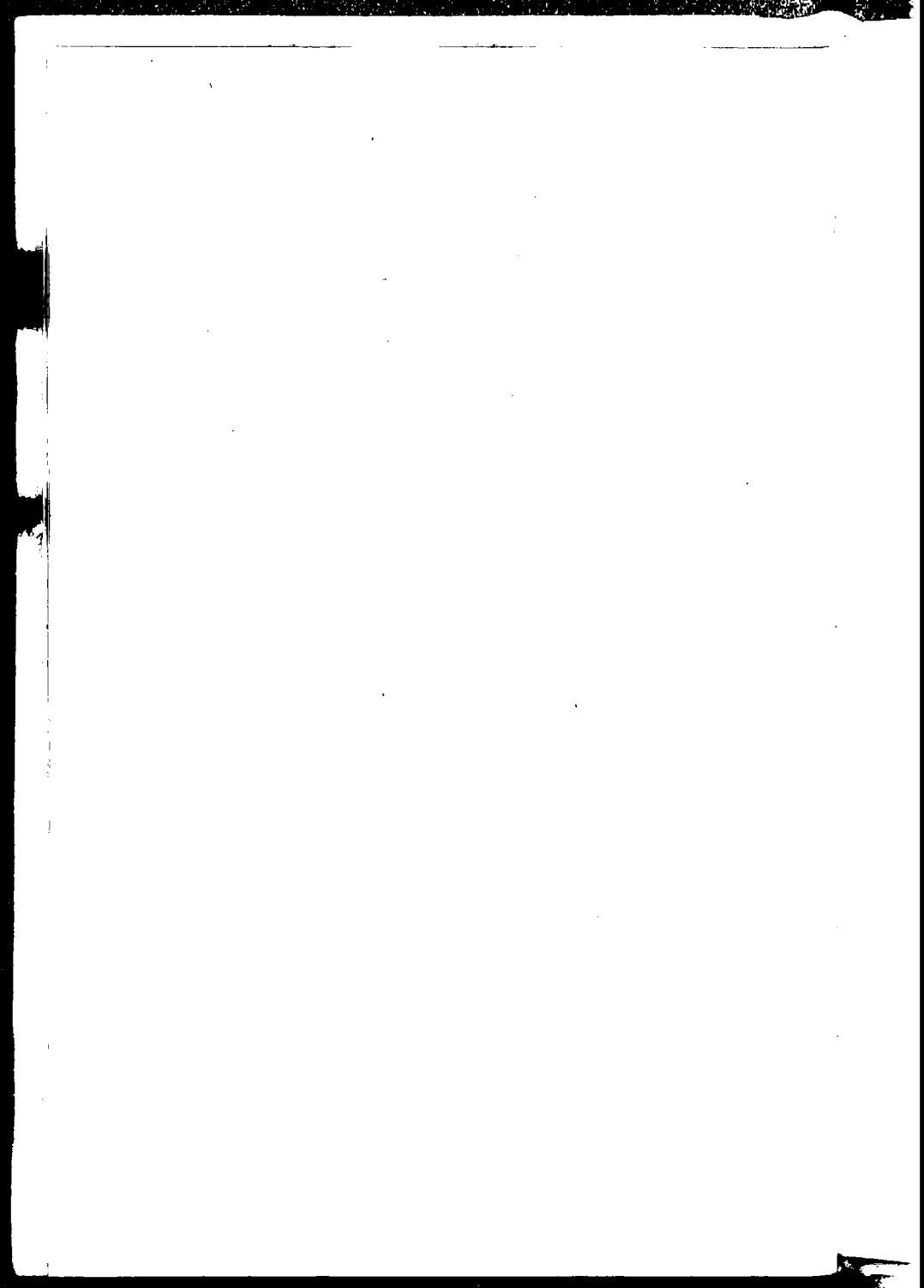
De sterren en de lampionnen
Zijn rood, en iemand is begonnen,
Verscholen achter rozenheggen
Een wijs te spelen. Colombien
Luistert met ronde kinderogen,
Zij zal de zinnen samenleggen
Tot deze rust, een mandolien
En nog een stem maakt ons bewogen
Wanneer de vreugden zullen stijgen
In onze moede aderen.

De vuren worden oud, het hijgen
Der vlammen komt tot zwijgen
Na 't feest, en wij vergaderen
Nog eens de liedren, die misschien
Tusschen haar lippen zijn begonnen
Bij sterren en bij lampionnen,
Tijden geleden, witte Colombien.

VRAAG

Het is maar een legende,
Oud en verglansd, want wie gelooft,
Dat voor wij eerloos zijn verdoofd

In een verschemerd water, dromen
En sterren dragen de ellende
Naar een vertederd onderkomen?

COLOPHON

Vlinders op een Mandolien werd gedrukt op Esparto-papier en gezet uit de Egmont-letter in het voorjaar van 1942, voor de Odyssee-pers te Utrecht. Omslag en vignetten werden vervaardigd door Henk Krijger. De oplage bleef beperkt tot 225 ex., waarvan 125 gesigneerd werden door den dichter. 20 hiervan, genummerd I-XX kwamen niet in de handel. De overigen werden genummerd van 21-125 en van 126-225. Dit is no. 68

Henk Krijger

